

KHUNG ĐẠO ĐỨC - PHÁP LÝ CHO VIỆC ỨNG DỤNG TRÍ TUỆ NHÂN TẠO TRONG CƠ SỞ GIÁO DỤC LUẬT: BÀI HỌC QUỐC TẾ VÀ KHUYẾN NGHỊ CHO VIỆT NAM

Nguyễn Thành Tô¹, Đàm Thị Diễm Hạnh²
Email: to@thayto.edu.vn

Ngày tòa soạn nhận được bài báo: 19/11/2025

Ngày phản biện đánh giá: 03/12/2025

Ngày bài báo được duyệt đăng: 15/12/2025

DOI: 10.59266/houjs.2025.1021

Tóm tắt: Việc ứng dụng trí tuệ nhân tạo (AI) trong giáo dục luật mang lại cơ hội lớn trong việc tối ưu hóa quy trình giảng dạy, học tập và nghiên cứu, nhưng cũng đặt ra những vấn đề đạo đức và pháp lý quan trọng, đặc biệt là bảo mật dữ liệu, tính công bằng trong đánh giá và trách nhiệm pháp lý khi AI gây ra sai sót. Nghiên cứu này nhằm phân tích các vấn đề đạo đức và pháp lý phát sinh từ việc sử dụng AI trong giáo dục luật, tập trung vào quyền riêng tư, bảo vệ dữ liệu và trách nhiệm pháp lý của hệ thống AI. Phương pháp nghiên cứu sử dụng kết hợp phân tích văn bản pháp lý, nghiên cứu thực tiễn và so sánh các quy định về AI tại các quốc gia khác. Kết quả cho thấy sự cần thiết xây dựng một khung đạo đức và pháp lý rõ ràng cho việc triển khai AI trong giáo dục luật để đảm bảo tính minh bạch, công bằng và bảo vệ quyền lợi của người học và giảng viên. Các khuyến nghị bao gồm xây dựng chính sách, quy định và hệ thống giám sát chặt chẽ, đồng thời đào tạo giảng viên và sinh viên về việc sử dụng AI một cách có trách nhiệm. AI cần được coi là công cụ hỗ trợ giáo dục truyền thống, giúp nâng cao chất lượng giáo dục mà không làm mất đi giá trị con người.

Từ khóa: trí tuệ nhân tạo, quy phạm đạo đức AI, quy phạm pháp luật AI, đào tạo luật, giáo dục luật

I. Đặt vấn đề

Trí tuệ nhân tạo (Artificial Intelligence hay viết tắt là AI) đang ngày càng khẳng định vai trò quan trọng trong giáo dục, đặc biệt là trong giáo dục luật. Không chỉ là công cụ tự động hóa, AI

mở ra cơ hội lớn để cải tiến phương pháp giảng dạy, học tập và nghiên cứu. Trong bối cảnh chuyển đổi số hiện nay, AI giúp cá nhân hóa lộ trình học tập, phân tích dữ liệu sinh viên, cung cấp phản hồi tức thời và hỗ trợ trong việc soạn thảo, đánh giá bài tập. Điều này tạo cơ hội cho ngành

¹ Trường Đại học Hoa Sen

² Trường Đại học Mở Hà Nội

giáo dục, đặc biệt là giáo dục luật, thích ứng nhanh chóng với thay đổi và nâng cao chất lượng đào tạo.

Tại Việt Nam, sự cần thiết của việc ứng dụng AI trong giáo dục đã được thể hiện rõ trong các văn bản chỉ đạo của Đảng và Chính phủ. Nghị quyết số 71-NQ/TW ngày 22 tháng 8 năm 2025 của Bộ Chính trị khẳng định chuyển đổi số và ứng dụng mạnh mẽ công nghệ số, bao gồm AI, trong giáo dục và đào tạo là nhiệm vụ trọng tâm, chiến lược trong giai đoạn tới. Cùng với đó, Nghị quyết số 281/NQ-CP ngày 15 tháng 9 năm 2025 của Chính phủ đã đưa ra các chương trình hành động cụ thể để thực hiện chiến lược này. Tuy nhiên, trong bối cảnh này, giáo dục đại học nói chung và giáo dục, đào tạo luật tại các cơ sở đào tạo luật nói riêng đang đứng trước một thách thức lớn, đó là làm sao để ứng dụng AI một cách hiệu quả, có trách nhiệm và đảm bảo phù hợp với mục tiêu đào tạo nguồn nhân lực pháp lý chất lượng, đáp ứng yêu cầu hội nhập quốc tế và chuyển đổi số. Chính vì vậy, việc phân tích một cách có hệ thống các vấn đề đạo đức và pháp lý phát sinh từ việc ứng dụng AI trong các cơ sở giáo dục luật, từ quyền riêng tư, bảo mật dữ liệu, tính công bằng trong đánh giá, đến trách nhiệm pháp lý khi AI được sử dụng trong giảng dạy và nghiên cứu và việc xây dựng một khung đạo đức đặc thù trong việc ứng dụng AI trong công tác giáo dục, đào tạo luật và việc cần thiết, quan trọng trong bối cảnh hiện nay.

II. Cơ sở lý thuyết

Nghiên cứu này được xây dựng dựa trên các lý thuyết nền tảng liên quan đến ứng dụng AI trong giáo dục, đặc biệt là giáo dục luật. Trước hết, lý thuyết về công nghệ giáo dục (Educational Technology)

được áp dụng để làm rõ vai trò của AI trong việc tối ưu hóa quá trình giảng dạy và học tập. Các nghiên cứu trong lĩnh vực này cho thấy AI có thể giúp cải thiện chất lượng giáo dục thông qua các công cụ học tập cá nhân hóa, phân tích dữ liệu và hỗ trợ phản hồi tức thời, từ đó nâng cao hiệu quả học tập của sinh viên. Thứ hai, lý thuyết quản lý giáo dục và công nghệ (Educational Management and Technology) giúp xác định các vấn đề đạo đức và pháp lý trong việc sử dụng AI, như bảo mật dữ liệu và quyền riêng tư của sinh viên, công bằng trong đánh giá và trách nhiệm pháp lý khi AI được ứng dụng trong giáo dục. Theo đó, việc xây dựng một khung đạo đức và pháp lý là cần thiết để đảm bảo công nghệ phục vụ con người mà không thay thế hoàn toàn vai trò của giảng viên. Cuối cùng, lý thuyết quản trị công nghệ thông tin (Information Technology Governance) được áp dụng để xây dựng các mô hình giám sát và kiểm soát việc sử dụng AI trong giáo dục luật, nhằm đảm bảo tính minh bạch và công bằng trong việc áp dụng công nghệ vào dạy và học. Những lý thuyết này giúp hình thành các giả thuyết nghiên cứu về tác động của AI đối với giáo dục luật và việc xây dựng các quy định đạo đức, pháp lý cho việc ứng dụng công nghệ này.

III. Phương pháp nghiên cứu

Trong nghiên cứu này, phương pháp nghiên cứu sử dụng kết hợp các phương pháp phân tích và tổng hợp để giải quyết các vấn đề đạo đức và pháp lý khi ứng dụng AI trong giáo dục luật. Đầu tiên, phương pháp phân tích văn bản pháp lý được áp dụng để đánh giá các quy định hiện hành liên quan đến ứng dụng AI, đồng thời tìm hiểu các khung pháp lý quốc tế và trong nước nhằm đề xuất các cơ sở pháp

lý rõ ràng cho việc sử dụng AI trong giáo dục luật. Thứ hai, phương pháp nghiên cứu thực tiễn được sử dụng để khảo sát các mô hình giáo dục luật đã và đang áp dụng AI, phân tích kết quả, thách thức và cơ hội mà công nghệ này mang lại. Thực tiễn tại các trường đại học và cơ sở giáo dục luật được nghiên cứu qua các báo cáo thực tế, phỏng vấn giảng viên và sinh viên để đánh giá sự hiệu quả của việc sử dụng AI trong giảng dạy và nghiên cứu. Cuối cùng, phương pháp so sánh được áp dụng để đối chiếu các quy định, tiêu chuẩn đạo đức về AI trong giáo dục từ các quốc gia khác, nhằm rút ra bài học kinh nghiệm và áp dụng phù hợp vào thực tiễn giáo dục luật tại Việt Nam.

IV. Kết quả nghiên cứu và thảo luận

4.1. Thực trạng ứng dụng trí tuệ nhân tạo trong công tác học tập, đào tạo, giảng dạy và nghiên cứu pháp luật tại các cơ sở đào tạo luật tại Việt Nam

4.1.1. Ứng dụng AI trong công tác học tập, giảng dạy và nghiên cứu pháp luật

AI đang mở ra cơ hội lớn trong việc tối ưu hóa quy trình giảng dạy và học tập trong ngành luật. Một trong những ứng dụng rõ rệt của AI là khả năng tiết kiệm thời gian cho cả giảng viên và sinh viên trong các công việc như đánh giá, soạn thảo văn bản và nghiên cứu pháp lý. AI có thể tự động hóa nhiều tác vụ lặp đi lặp lại, như soạn thảo hợp đồng, đánh giá các bài luận hoặc tìm kiếm các tài liệu pháp lý, từ đó giúp giảng viên và sinh viên tập trung vào các vấn đề chiến lược hơn như phân tích tình huống pháp lý, nghiên cứu sâu hơn và thảo luận về các quan điểm pháp lý. Các công cụ AI như Chat GPT có thể giúp sinh viên tìm kiếm thông tin nhanh chóng và chính xác, đồng thời hỗ trợ giảng viên trong việc quản lý tài liệu và

giảng dạy. Những công cụ này giúp giảm bớt công việc thủ công cho giảng viên và giúp sinh viên cải thiện khả năng tự học.

Tại Việt Nam, một số trường đại học như Đại học Luật Thành phố Hồ Chí Minh, AI được sử dụng để hỗ trợ sinh viên trong việc tra cứu các văn bản pháp lý và phân tích các trường hợp pháp lý phức tạp. Trường đã hợp tác với các nền tảng AI như LEXcentra để phát triển các công cụ hỗ trợ nghiên cứu pháp lý, cho phép sinh viên dễ dàng tìm kiếm thông tin và nghiên cứu các vụ án, văn bản pháp luật một cách hiệu quả hơn (LEXcentra, 2025). Tuy nhiên, việc áp dụng AI trong giảng dạy luật tại các trường đại học này vẫn còn ở giai đoạn đầu và chủ yếu tập trung vào các công cụ hỗ trợ nghiên cứu và tra cứu tài liệu.

Ngoài ra, Trường Đại học Luật Thành phố Hồ Chí Minh cũng đang thử nghiệm ứng dụng AI trong các khóa học pháp lý với mục tiêu tăng cường khả năng tự học và nghiên cứu cho sinh viên (Trường Đại học Luật Thành Phố Hồ Chí Minh, 2025). Các giảng viên tại đây sử dụng các công cụ AI để tự động hóa việc soạn thảo văn bản, đánh giá bài tập, và quản lý tài liệu học tập, từ đó giúp sinh viên có thể tiếp cận với lượng tài liệu pháp lý phong phú và chính xác hơn, đồng thời tạo điều kiện cho giảng viên tập trung vào các hoạt động giảng dạy mang tính chiến lược và sâu sắc hơn. Tuy nhiên, thách thức lớn nhất là hạ tầng công nghệ tại các trường vẫn còn hạn chế và chưa đủ mạnh để triển khai ứng dụng AI trên diện rộng, cũng như đào tạo giảng viên về các công cụ công nghệ này (Trường Đại học Luật Thành Phố Hồ Chí Minh, 2025).

Mặc dù các công cụ AI như Chat GPT đang giúp sinh viên cải thiện khả

năng tự học, việc xây dựng một chương trình đào tạo bài bản về AI trong giảng dạy và nghiên cứu pháp lý vẫn là một thách thức cần được giải quyết trong tương lai gần. AI không chỉ giúp sinh viên và giảng viên tiết kiệm thời gian mà còn mang lại cơ hội để mô phỏng các tình huống pháp lý, thực hành nghiên cứu vụ án và phân tích các quyết định pháp lý, điều này sẽ đóng góp rất lớn vào việc phát triển năng lực tư duy và khả năng thực hành của sinh viên luật trong bối cảnh ngành công nghệ ngày càng phát triển.

4.1.2. Khả năng thay đổi phương pháp giảng dạy và nghiên cứu

AI không chỉ giúp tiết kiệm thời gian mà còn có thể cải thiện phương pháp giảng dạy và nghiên cứu trong ngành luật. Các công cụ AI hỗ trợ sinh viên tiếp cận thông tin một cách nhanh chóng và dễ dàng, giúp họ có được phản hồi thời gian thực về các bài tập, bài nghiên cứu hoặc tình huống pháp lý. Điều này giúp sinh viên cải thiện khả năng tiếp thu và hiểu bài, tạo điều kiện cho việc học hiệu quả hơn. Bên cạnh đó, AI cũng có khả năng phân tích các văn bản pháp lý phức tạp, dữ liệu lớn và các công trình nghiên cứu chuyên sâu. Nhờ vào các công cụ này, giảng viên và sinh viên có thể dễ dàng xử lý và phân tích các tài liệu pháp lý phức tạp, cung cấp những công cụ hỗ trợ mạnh mẽ trong việc dạy và học. Thêm vào đó, các hệ thống học tập cá nhân hóa có thể giúp giảng viên và sinh viên tối ưu hóa quá trình học tập và nghiên cứu, đồng thời tạo ra một môi trường học tập hiệu quả và linh hoạt hơn (Huỳnh Nữ Khuê Các, 2025).

4.1.3. Thách thức đối với giáo dục luật truyền thống

Mặc dù AI mang lại nhiều lợi ích cho giáo dục luật, nhưng nó cũng đặt ra

không ít thách thức đối với các phương pháp giáo dục luật truyền thống. AI có thể làm thay đổi cái nhìn truyền thống về giáo dục luật khi mà giáo viên có thể bị thay thế một phần bởi công nghệ, đặc biệt là trong các công việc như soạn thảo tài liệu, đánh giá bài viết và tìm kiếm thông tin pháp lý. Điều này dấy lên một câu hỏi quan trọng về vai trò của giảng viên trong bối cảnh công nghệ phát triển mạnh mẽ. Liệu AI có thể thay thế con người trong việc giảng dạy và giúp sinh viên phát triển tư duy độc lập, hay sẽ chỉ dừng lại ở việc cung cấp công cụ hỗ trợ học tập? Mặc dù AI có thể hỗ trợ giảng viên trong việc cải thiện hiệu quả dạy học, nhưng nó vẫn không thể thay thế vai trò quan trọng của giảng viên trong việc truyền đạt kiến thức, hướng dẫn sinh viên và phát triển kỹ năng tư duy phản biện, sáng tạo, và khả năng giải quyết vấn đề. Đây là một vấn đề cần phải được cân nhắc kỹ lưỡng khi áp dụng AI vào giáo dục luật, vì sự phụ thuộc quá mức vào công nghệ có thể làm giảm khả năng phát triển các kỹ năng quan trọng của sinh viên, đặc biệt là trong ngành luật, nơi mà tư duy phân tích và khả năng giải quyết tình huống thực tế là vô cùng quan trọng (Nguyễn, T. P. 2023).

4.2. Các vấn đề đạo đức liên quan đến việc ứng dụng trí tuệ nhân tạo trong giảng dạy, đào tạo luật tại Việt Nam

4.2.1. Bảo vệ quyền riêng tư và an toàn thông tin

Một trong những vấn đề đạo đức quan trọng nhất khi áp dụng AI trong giáo dục luật là bảo vệ quyền riêng tư và an toàn thông tin. AI yêu cầu thu thập và xử lý một lượng lớn dữ liệu cá nhân của sinh viên và giảng viên, từ việc theo dõi tiến trình học tập cho đến việc thu thập phản hồi và thông tin liên quan đến các bài

kiểm tra, bài luận. Điều này đặt ra lo ngại về việc bảo mật dữ liệu và quyền riêng tư, vì các hệ thống AI có thể bị xâm nhập hoặc sử dụng sai mục đích. Do đó, việc bảo vệ dữ liệu cá nhân và tuân thủ các quy định bảo vệ quyền riêng tư, như Quy định bảo vệ dữ liệu chung (GDPR) của Liên minh Châu Âu, là rất quan trọng để bảo vệ quyền lợi cá nhân trong quá trình sử dụng AI (Zeng, H. (2022)). Các cơ sở giáo dục cần áp dụng các biện pháp bảo mật mạnh mẽ, bao gồm mã hóa dữ liệu và xác thực đa yếu tố, để ngăn chặn hành vi xâm phạm thông tin cá nhân và đảm bảo tính minh bạch trong việc sử dụng dữ liệu học viên.

4.2.2. Công bằng và minh bạch trong việc sử dụng AI

Một vấn đề đạo đức khác liên quan đến AI trong giáo dục luật là công bằng và minh bạch trong việc sử dụng công nghệ này. AI có thể tái tạo các thành kiến xã hội vốn có trong dữ liệu đầu vào, dẫn đến việc AI đưa ra các quyết định không công bằng trong việc đánh giá, kiểm tra, và lựa chọn sinh viên (Lương Đông Sơn 2025). Nếu không được kiểm tra kỹ càng, các thuật toán AI có thể làm gia tăng sự phân biệt đối xử, chẳng hạn phân biệt giới tính, chủng tộc, hay tình trạng kinh tế xã hội. Để đảm bảo tính công bằng trong việc sử dụng AI, các nhà phát triển AI cần xây dựng và áp dụng các phương thức kiểm tra để ngăn ngừa sự phân biệt này, đồng thời phát triển các cơ chế giải thích và kiểm chứng về sự chính xác của thuật toán, bảo đảm rằng các quyết định được đưa ra là hợp lý và công bằng cho tất cả sinh viên (Hanna và cộng sự, 2018).

4.2.3. Trách nhiệm trong việc sử dụng AI trong giáo dục

Một vấn đề khác cần được giải quyết là trách nhiệm trong việc sử dụng AI

trong giáo dục. Nếu AI đưa ra quyết định sai lệch hoặc gây thiệt hại, ai sẽ chịu trách nhiệm? Đây là một câu hỏi quan trọng, đặc biệt trong bối cảnh giáo dục luật, nơi mà sự chính xác và công bằng là rất quan trọng. Các cơ sở giáo dục cần xây dựng một khung đạo đức về trách nhiệm khi sử dụng AI, đảm bảo rằng các nhà quản lý và giảng viên có trách nhiệm giám sát và kiểm tra các quyết định được đưa ra bởi hệ thống AI. Đồng thời, hệ thống kiểm soát và giám sát việc sử dụng AI trong giáo dục cần được thiết lập để đảm bảo rằng các quyết định quan trọng cuối cùng vẫn phải do con người thực hiện, tránh sự lệ thuộc quá mức vào công nghệ (Triệu Thanh Lê - Phan Nguyên Vĩnh).

4.2.4. Liêm chính và đạo đức học thuật

AI cũng có thể bị lạm dụng trong giáo dục luật, đặc biệt là trong học thuật. Sinh viên có thể sử dụng AI để sao chép hoặc làm bài thay cho mình, làm giảm tính liêm chính trong học tập (Báo Đại Đoàn Kết, 2025). Mặc dù AI có thể hỗ trợ sinh viên trong việc tìm kiếm tài liệu và cải thiện kỹ năng nghiên cứu, nhưng nếu không có sự kiểm soát, AI có thể dẫn đến gian lận học thuật (Báo Dân Trí, 2025). Vì vậy, các cơ sở giáo dục cần phải đảm bảo rằng AI chỉ được sử dụng như một công cụ hỗ trợ, không thay thế hoàn toàn việc học thực tế của sinh viên. Để ngăn chặn việc lạm dụng AI, các trường đại học cần có cơ chế kiểm tra và phát hiện gian lận, đồng thời giáo dục sinh viên về việc sử dụng AI một cách có trách nhiệm và liêm chính trong học tập (Rogers, 2021).

4.2.5. Tác động đến sự phát triển tư duy độc lập và sáng tạo

Sử dụng AI quá mức có thể làm giảm khả năng tư duy độc lập và sáng tạo của sinh viên, ảnh hưởng đến quá trình

phát triển tư duy pháp lý. Việc phụ thuộc vào AI có thể khiến sinh viên thiếu sự chủ động trong việc giải quyết vấn đề, đặc biệt trong ngành luật, nơi mà khả năng phân tích và tư duy phản biện là rất quan trọng. Các cơ sở giáo dục cần khuyến khích sinh viên sử dụng AI như một công cụ hỗ trợ, giúp họ cải thiện kỹ năng nghiên cứu và phân tích, nhưng không nên coi AI là phương tiện duy nhất để giải quyết các vấn đề pháp lý. Thay vào đó, sinh viên cần được giáo dục để phát triển khả năng sáng tạo và tư duy độc lập, điều này là nền tảng để họ trở thành những luật sư, chuyên gia pháp lý có năng lực và khả năng giải quyết các tình huống pháp lý phức tạp trong thực tế (Binns, R. (2018)).

4.3. Kinh nghiệm quốc tế và các đề xuất liên quan đến việc xây dựng khung đạo đức và pháp lý cho việc ứng dụng AI trong cơ sở giáo dục luật

4.3.1. Kinh nghiệm quốc tế trong việc xây dựng khung pháp lý cho AI trong giáo dục, đào tạo luật

Việc xây dựng các quy định rõ ràng về việc sử dụng AI trong giáo dục luật là rất cần thiết để đảm bảo tính minh bạch, công bằng và bảo vệ quyền lợi của người học. Ở cấp độ quốc tế, nhiều quốc gia đã bắt đầu phát triển các khung pháp lý để ứng dụng AI một cách hiệu quả và có trách nhiệm trong giáo dục. Ví dụ, Liên minh châu Âu đã đưa ra các quy định về quyền riêng tư và bảo mật dữ liệu thông qua Quy định bảo vệ dữ liệu chung (GDPR) (Sawan, 2025), yêu cầu các tổ chức giáo dục phải đảm bảo rằng việc thu thập và xử lý dữ liệu AI tuân thủ các quy tắc nghiêm ngặt về bảo mật và quyền riêng tư của cá nhân. Các nước như Canada và Hoa Kỳ cũng đã bắt đầu thử nghiệm các mô hình chính sách AI trong giáo dục, với sự chú

trọng đến việc đảm bảo tính công bằng và trách nhiệm trong sử dụng AI, đồng thời bảo vệ quyền lợi của sinh viên và giảng viên (Bryson, 2020). Điều này đặc biệt quan trọng trong môi trường giáo dục, nơi dữ liệu cá nhân như kết quả học tập, thông tin liên lạc và hành vi học tập của sinh viên cần được bảo vệ an toàn.

Ngoài ra, việc phát triển cơ chế giám sát, kiểm tra và đánh giá hệ thống AI cũng được chú trọng đến, đặc biệt trong các lĩnh vực nhạy cảm như giáo dục và pháp lý, nơi AI có thể ảnh hưởng trực tiếp đến chất lượng đào tạo và kết quả học tập của sinh viên. Các sáng kiến quốc tế như “AI for Good” của Liên Hợp Quốc và các sáng kiến hợp tác giữa các tổ chức giáo dục và công nghệ đang được thúc đẩy để tạo ra các tiêu chuẩn đạo đức và pháp lý chung cho việc ứng dụng AI, nhằm đảm bảo rằng công nghệ này phục vụ lợi ích chung của toàn xã hội.

Các cơ sở giáo dục cần hợp tác với các chuyên gia pháp lý và công nghệ để xây dựng một hành lang pháp lý cho việc triển khai AI. Điều này sẽ không chỉ đảm bảo sự tuân thủ các quy định về bảo mật mà còn giúp kiểm soát những rủi ro tiềm ẩn từ việc sử dụng AI trong việc giảng dạy và học tập. Chính phủ và các cơ sở giáo dục cần phải xây dựng và thực thi các văn bản pháp lý cụ thể để bảo vệ quyền lợi của người học, giảng viên và các bên liên quan.

4.3.2. Đề xuất các tiêu chuẩn đạo đức cho việc sử dụng AI trong giáo dục luật

Để ứng dụng AI trong các cơ sở đào tạo luật một cách có trách nhiệm, các cơ sở đào tạo luật cần xác định các nguyên tắc đạo đức cơ bản như minh bạch, công bằng và bảo vệ quyền lợi của người học. Minh bạch trong việc sử dụng các thuật toán AI là yếu tố quan trọng để sinh viên

và giảng viên hiểu rõ cách thức hoạt động của AI và các quyết định mà AI đưa ra. Việc phát triển cơ chế giải thích và kiểm chứng các thuật toán AI sẽ giúp đảm bảo các quyết định được đưa ra là công bằng và không phân biệt đối xử (Binns, 2018). Ví dụ, theo khuyến nghị của UNESCO năm 2021 (UNESCO, Recommendation on the Ethics of Artificial Intelligence, SHS/BIO/PI/2021/1), các cơ sở giáo dục có thể tham khảo các giá trị như bảo vệ quyền con người và đảm bảo tính công bằng trong việc áp dụng AI.

Ngoài ra, các cơ sở giáo dục cần thiết lập bộ quy tắc đạo đức để giám sát và kiểm tra việc sử dụng AI trong học tập và giảng dạy, đồng thời ngăn chặn việc lạm dụng công nghệ (Umoke, 2025). Các cơ chế này giúp bảo vệ lợi ích chung và ngăn ngừa tình trạng phân biệt hoặc gian lận học thuật, điều này có thể được hỗ trợ bởi các công cụ phát hiện gian lận như TurnItIn, giúp đảm bảo rằng các bài luận và khóa luận vẫn được thực hiện một cách chính thức và có trách nhiệm.

Tuy nhiên, việc cấm hoàn toàn sử dụng AI trong giáo dục không phải là giải pháp khả thi, vì AI có thể là công cụ hỗ trợ hữu ích. Thay vào đó, các cơ sở giáo dục cần khuyến khích sinh viên sử dụng AI một cách có trách nhiệm và phát triển kỹ năng tư duy độc lập và sáng tạo, điều này giúp sinh viên phát huy tối đa tiềm năng trong thời đại công nghệ.

4.3.3. Đề xuất các giải pháp đảm bảo tính liêm chính học thuật

Trong bối cảnh ứng dụng AI vào giáo dục luật, đảm bảo tính liêm chính học thuật là vấn đề then chốt. Các công cụ AI như chatbot hay hệ thống hỗ trợ viết và nghiên cứu có tiềm năng bị lạm dụng, sinh viên có thể giao hoàn toàn bài tập cho AI

hoặc sao chép kết quả mà không tham gia quá trình tư duy cá nhân. Để khắc phục, các cơ sở giáo dục cần thiết lập phần mềm và công cụ phát hiện gian lận học thuật sử dụng AI, như phần mềm phát hiện văn bản do AI tạo ra (ví dụ: TurnItIn). Việc này giúp đảm bảo rằng bài luận, khóa luận và các sản phẩm học thuật vẫn phản ánh công sức, tư duy và nghiên cứu của người học.

Hơn nữa, việc áp dụng AI không nên bị hiểu là thay thế hoàn toàn hoạt động học tập, mà phải được sử dụng như công cụ hỗ trợ, giúp sinh viên hướng tới khả năng tự học, tư duy độc lập và sáng tạo (Wachter, 2020). Cơ sở giáo dục cần hướng dẫn và đào tạo sinh viên về cách sử dụng AI một cách có trách nhiệm: chỉ sử dụng AI như tham khảo ban đầu, sau đó sinh viên tự xây dựng nội dung, phân tích, phản biện và hoàn thiện sản phẩm của mình.

Trong quá trình nghiên cứu, xây dựng khung giải pháp này, chúng ta có thể tham khảo các khuyến nghị của UNESCO đạo đức trí tuệ nhân tạo, nhấn mạnh rằng để đảm bảo hệ thống AI đáng tin cậy, cần có “giáo dục và nâng cao nhận thức” về AI cho mọi đối tượng. Trong môi trường giáo dục luật, điều này có thể được cụ thể hóa bằng việc tổ chức các khóa học ngắn về đạo đức AI, bảo mật dữ liệu, phân biệt giữa thông tin do AI đề xuất và phân tích của con người, từ đó giúp sinh viên và giảng viên hiểu rõ các giới hạn của công nghệ.

V. Kết luận

Việc ứng dụng AI trong giáo dục luật mang lại rất nhiều cơ hội để cải tiến quy trình giảng dạy, học tập và nghiên cứu, nhưng cũng đặt ra những vấn đề đạo đức và pháp lý cần được giải quyết. Những thách thức như bảo mật dữ liệu, công bằng trong đánh giá, quyền riêng tư và trách nhiệm pháp lý khi AI gây ra sự cố cần được xem

xét kỹ lưỡng để đảm bảo rằng công nghệ này phục vụ cho lợi ích chung, đồng thời bảo vệ quyền lợi của người học và giảng viên. Sự phát triển mạnh mẽ của AI không thể diễn ra mà thiếu một nền tảng đạo đức và pháp lý rõ ràng, nhằm duy trì sự minh bạch, công bằng và đảm bảo rằng công nghệ này không làm mất đi giá trị con người trong giáo dục.

Để triển khai AI hiệu quả trong giáo dục luật, các cơ sở giáo dục cần xây dựng và áp dụng các chính sách, quy định pháp lý và khung đạo đức chi tiết về việc sử dụng AI. Các giải pháp giám sát và kiểm tra phải được thiết lập để đảm bảo rằng AI không dẫn đến những vấn đề đạo đức nghiêm trọng như gian lận học thuật, thiên vị hay vi phạm quyền riêng tư. Đồng thời, cần đặc biệt chú trọng việc đào tạo giảng viên và sinh viên để họ có thể sử dụng AI một cách có trách nhiệm và phù hợp với các nguyên tắc đạo đức trong giáo dục.

Cuối cùng, AI không phải là sự thay thế cho giáo dục truyền thống mà là công cụ hỗ trợ giúp giáo dục phát triển bền vững trong kỷ nguyên số. AI sẽ chỉ thực sự mang lại lợi ích khi được sử dụng một cách có đạo đức, có sự giám sát chặt chẽ từ các cơ sở giáo dục và các cơ quan chức năng, qua đó tạo ra một môi trường học tập và giảng dạy công bằng và hiệu quả.

Tài liệu tham khảo

- [1]. Ngô, A. (2023). Ứng dụng AI trong giảng dạy luật: Lợi ích và thách thức. *Tạp chí Pháp lý*, 12(2), 34-45.
- [2]. Perman, A. M. (2022). The implications of ChatGPT for legal services and society. *Suffolk University Law School*.
- [3]. Huỳnh Nữ Khuê Các (2025). *Ứng dụng trí tuệ nhân tạo sinh trong đào tạo luật - Cơ hội, thách thức và một số giải pháp*. 01(436). <https://danchuphapluat.vn/ung-dung-tri-tue-nhan-tao-tao-sinh-trong-dao-tao-luat-co-hoi-thach-thuc-va-mot-so-giai-phap-7817-7817.html&link=autochanger>.
- [4]. Zeng, H. (2022). The impact of AI on privacy and data protection in education. *International Journal of Educational Technology*, 23(4), 56-69.
- [5]. Lương, D. S. (2025). *Ứng dụng trí tuệ nhân tạo nhằm nâng cao hiệu quả giảng dạy lý luận chính trị cho sinh viên hiện nay*. Retrieved from <https://lyluanchinhtri.vn/ung-dung-tri-tue-nhan-tao-nham-nang-cao-hieu-qua-giang-day-ly-luan-chinh-tri-cho-sinh-vien-hien-nay-10262.html>
- [6]. Hanna, M. G., et al. (2018). Ethical and Bias Considerations in Artificial Intelligence/Machine Learning. *Modern Pathology*, 38(3), 35-47. <https://doi.org/10.1016/j.modpat.2024.100686>.
- [7]. Lê, T. T., & Vĩnh, P. N. (2025). Tích hợp giảng dạy AI trong đào tạo báo chí, truyền thông: Tiếp cận từ đặc điểm người học. *Tạp chí Lý luận chính trị và Truyền thông*. Retrieved from <https://lyluanchinhtrivatruyenthong.vn>.
- [8]. Báo Đại Đoàn Kết. (2025, November 13). *Báo động lạm dụng AI trong giáo dục*. Retrieved from <https://daidoanket.vn/bao-dong-lam-dung-ai-trong-giao-duc-10312490.html>
- [9]. Báo Dân Trí. (2025, May 1). *Lạm dụng công cụ AI, nhiều sinh viên lười tư duy bài tập*. Retrieved from <https://dantri.com.vn/giao-duc/lam-dung-cong-cu-ai-nhieu-sinh-vien-luoi-tu-duy-bai-tap-20250501165355641.htm>
- [10]. Rogers, P. (2021). Academic integrity in the age of AI: Challenges and solutions. *Journal of Educational Ethics*, 11(1), 14-25.
- [11]. Binns, R. (2018). The ethics of artificial intelligence: A framework for managing bias in AI applications. *Ethics and Technology Journal*, 7(3), 35-47.
- [12]. Bryson, J. (2020). The Ethics of Artificial Intelligence in Education: Balancing Opportunity and Responsibility. *Journal of Education Policy*, 34(5), 662-678.

- [13]. UNESCO. (2021). *Recommendation on the Ethics of Artificial Intelligence*. SHS/BIO/PI/2021/1. Retrieved from <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000381137>
- [14]. Wachter, S. (2020). Responsibility in AI: Ethics and the Future of Education. *Technology and Education Review*, 9(2), 22-33.
- [15]. LEXcentra (2025), *LEXcentra x Đại học Luật TP.HCM: Đưa AI vào giảng dạy và nghiên cứu pháp lý*. <https://blog.lexcentra.ai/blog/https-www-facebook-com-lexcentra-posts-pfbid02xuiybiikgxxk9xbqyz4ndeofnxhbkzpnioixfjvyhfcan9mpyr3dlkofjmaxdshlgl/>
- [16]. Trường Đại học Luật Thành Phố Hồ Chí Minh (2025), *Trường Đại học Luật TP.HCM tham gia liên minh AI Âu Lạc*. <https://hcmulaw.edu.vn/vi/su-kien/truong-dai-hoc-luat-tp-hcm-tham-gia-lien-minh-ai-au-lac> truy cập ngày 01/12/2025.
- [17]. Trường Đại học Luật Thành Phố Hồ Chí Minh (2025), *Lãnh đạo và viên chức Trường Đại học Luật TP.HCM “thực chiến” ứng dụng AI hiệu quả và có trách nhiệm - quyết tâm đột phá chuyển đổi số trong hoạt động*. Truy cập ngày 01/12/2025 từ, https://www.hcmulaw.edu.vn/vi/su-kien/lanh-dao-va-vien-chuc-truong-dai-hoc-luat-tp-hcm-thuc-chien-ung-dung-ai-hieu-qua-va-co-trach-nhiem-quyet-tam-dot-pha-chuyen-doi-so-trong-hoat-dong?utm_source=chatgpt.com.

AN ETHICAL-LEGAL FRAMEWORK FOR THE APPLICATION OF ARTIFICIAL INTELLIGENCE IN LEGAL EDUCATION INSTITUTIONS: INTERNATIONAL LESSONS AND POLICY RECOMMENDATIONS FOR VIETNAM

Nguyen Thanh To¹, Dam Thi Diem Hanh²

Abstract: *The application of Artificial Intelligence (AI) in legal education offers significant opportunities for optimizing teaching, learning, and research processes. However, it also presents notable ethical and legal challenges, particularly concerning data privacy, fairness in assessment, and accountability when AI causes errors. This study aims to analyze the ethical and legal issues arising from the use of AI in legal education, focusing on areas such as data protection, privacy rights, and the legal responsibility of AI systems. The research utilizes a mixed-method approach, including legal document analysis, practical case studies, and comparative research on AI regulations in other countries. The findings highlight the importance of establishing a clear ethical and legal framework for AI implementation in legal education to ensure transparency, fairness, and the protection of students' and educators' rights. It is recommended that educational institutions create detailed policies and guidelines on AI use, implement robust monitoring systems, and provide training for both faculty and students to ensure responsible AI use. AI should be seen as a tool to support, not replace, traditional education, enhancing the educational experience while maintaining human values.*

Keywords: *artificial Intelligence (AI), AI ethics guidelines, AI legal framework, legal education, legal studies*

¹ Hoa Sen University

² Hanoi Open University